

ONTWERP VAN BESLUIT OVER INNOVERENDE ZORGPROJECTEN

Vlaamse Raad WVG
Welzijn • Volksgezondheid • Gezin

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over innoverende zorgprojecten in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	
Adviesvrager	Caroline Gennez - Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen	
Ontvangst adviesvraag	9 januari 2026	
Decretale opdracht	adviesfunctie	
Goedkeuring	Intersectorale kamer op 19 januari 2026, bij consensus	
Contactpersoon	Annemie Nys	anys@serv.be

Inhoud

1.	Algemene appreciatie	4
2.	Aandachtspunten	4
3.	Bijkomende artikelsgewijze opmerkingen	7

Advies

Situering

Het Besluit van de Vlaamse Regering over innoverende zorgprojecten voorziet in een regelgevend kader waarbinnen innoverende zorgprojecten tijdelijk kunnen worden erkend en kunnen worden uitgevoerd binnen een regelluwe context. Het BVR bevat bepalingen over erkenning, opvolging en evaluatie van deze projecten, evenals over advisering met het oog op een eventuele verdere voortzetting of verduurzaming binnen het reguliere beleidskader.

1. Algemene appreciatie

Binnen het traject ToekomstZorg wordt ingezet op het creëren van ruimte voor innoverende zorgprojecten, onder meer door het mogelijk maken van tijdelijke afwijkingen van bestaande regelgeving. De raad benadrukt het strategisch belang van innovatie voor het zorg- en ondersteuningsbeleid en acht het essentieel dat binnen een duidelijk juridisch kader kan worden geëxperimenteerd met nieuwe vormen van zorg en ondersteuning, in antwoord op maatschappelijke veranderingen, toenemende complexiteit van zorgvragen en structurele knelpunten.

De raad waardeert het dan ook dat het voorliggende BVR hiervoor een **formeel juridisch kader** biedt. Met de uitbouw van een innovatieruimte en procedures voor erkenning, evaluatie en advisering brengt het besluit **meer structuur en transparantie** in de omkadering van innoverende zorgprojecten. De raad ziet ook het potentieel om de kloof tussen projectwerking en structurele inbedding te verkleinen, en beschouwt dit als **een belangrijke stap** voor de **duurzame doorwerking van innovatie** binnen het zorg- en ondersteuningsbeleid.

Tegelijkertijd wijst de raad op een aantal aandachtspunten die verdere verduidelijking vragen.

2. Aandachtspunten

Hoewel uit de nota bij het besluit blijkt dat dit BVR uitvoering geeft aan de tweede fase van het traject ToekomstZorg, wordt die link in de tekst van het besluit zelf niet benoemd. Hierdoor blijft de reikwijdte van het BVR onduidelijk en kan het worden gelezen als een algemeen kader voor innoverende zorgprojecten, los van ToekomstZorg. De raad vraagt daarom **om in het BVR expliciet te verduidelijken dat dit besluit uitsluitend uitvoering geeft aan ToekomstZorg en**

enkel het kader vormt voor innoverende zorgprojecten binnen dit traject. Het besluit is immers toegespitst op dit traject, maar bevat volgens de raad niet de elementen die nodig zouden zijn voor een algemeen en blijvend innovatiekader voor het volledige beleidsdomein WVG.

Indien het BVR ruimer wordt begrepen, vereist dit een structurele benadering van de volledige innovatieketen (van verkenning en experiment tot doorvertaling, implementatie, opschaling en wettelijke verankering). Bijkomend vereist dit een evaluatie van ToekomstZorg en zijn instrumentarium, en een duidelijke beleidsmatige prioriteit vertaald in een helder budgettair kader op lange termijn. Een dergelijke structurele benadering is noodzakelijk om los te komen van de huidige projectlogica.

Vanuit de huidige tekst en toelichting gaat de raad er dan ook van uit dat het BVR, in zijn huidige vorm, uitsluitend uitvoering geeft aan het traject ToekomstZorg. **Binnen deze lezing van het BVR wijst de raad op volgende punten:**

Reikwijdte van de regelluwte

De raad stelt vast dat artikel 6 van dit BVR voorziet in de mogelijkheid om afwijkingen toe te staan van erkennings-, vergunnings- en subsidiëringsvoorwaarden die zijn vastgelegd in uitvoeringsbesluiten. In het BVR wordt evenwel niet verduidelijkt of, en zo ja op welke rechtsgrond, in het kader van innoverende zorgprojecten ook van decretale bepalingen zou kunnen worden afgeweken.

De afbakening van de regelluwte is uiteraard bepalend voor de aard van de innoverende zorgprojecten die binnen dit kader kunnen worden gerealiseerd en kan gevolgen hebben voor het type knelpunten dat via de innovatieruimte kan worden aangepakt. De raad vraagt dat dit aspect zorgvuldig wordt opgevolgd en dat, indien nodig, tijdig wordt bijgestuurd.

Gebruikersperspectief als aandachtspunt

Het BVR werkt een duidelijke governance- en procedurele structuur uit voor de toekenning, opvolging en evaluatie van innoverende zorgprojecten. Binnen die structuur ontbreekt evenwel een expliciete verankering van het **perspectief van én de meerwaarde voor de zorggebruiker**.

De raad vindt het van groot belang om dit gebruikersperspectief **expliciet te verankeren in de aanvraag, de beoordeling en de evaluatie van innoverende zorgprojecten**, zodat de innovatieruimte bijdraagt aan wat voor zorggebruikers en hun context daadwerkelijk van belang is.

Evaluatie, advies en timing

Het BVR verduidelijkt onvoldoende waartoe de evaluatie en het advies precies dienen en hoe evaluatie, advisering en mogelijke verduurzaming zich inhoudelijk tot elkaar verhouden. Het is voor de raad onduidelijk of de evaluatie betrekking heeft op het project als zodanig, dan wel op het project met het oog op verdere verduurzaming of opschaling. Evenmin is duidelijk wat juist onder verduurzaming wordt begrepen: het aanpassen van regelgeving, dan wel een bredere implementatie of doorvertaling van het project naar andere contexten? Ook de aard en reikwijdte van het advies van de Innovatiekamer worden niet nader gespecificeerd. Het is momenteel niet

bepaald of dit advies betrekking heeft op het project zelf, op een eventuele verlenging van de regelluwte, dan wel op bredere vragen van beleidsmatige doorwerking.

In het verlengde daarvan is het voor de raad onduidelijk wat binnen de voorziene projectduur, dan wel in de 6 maanden na afloop van het project, wordt verwacht op het vlak van evaluatie, advisering en mogelijke verduurzaming. Deze onduidelijkheid kan gevolgen hebben voor de continuïteit van projecten en het risico vergroten dat projecten stilvallen in een overgangsfase.

De raad vraagt daarom om het geheel van evaluatie, advies en timing explicieter en coherenter te verduidelijken in het BVR. Indien bredere opschaling, doorvertaling of verdere implementatie buiten de reikwijdte van dit BVR vallen, acht de raad het essentieel dat deze stappen expliciet worden voorzien in een volgende fase van het traject ToekomstZorg.

Beleidsleren en opvolging

Het kwaliteitsdecreet voorziet in de mogelijkheid om via proeftuinen en experimenten inzichten te genereren met het oog op beleidsontwikkeling en kwaliteit van zorg. In het voorliggende BVR ligt de focus op evaluatie en advisering met het oog op mogelijke voortzetting of verduurzaming. De raad merkt op dat het expliciet **genereren en bundelen van beleidsinzichten of beleidsaanbevelingen** als afzonderlijk resultaat niet wordt benoemd, maar ziet hierin een belangrijke meerwaarde voor verdere beleidsontwikkeling.

Verhouding tot bestaande advies- en overlegkaders

De raad wijst erop dat, wanneer innoverende zorgprojecten na evaluatie zouden doorwerken in de reguliere werking of aanleiding geven tot structurele beleidskeuzes, de **bestaande advies- en overlegprocedures moeten worden gevolgd**. Structurele wijzigingen in regelgeving kunnen van strategisch belang zijn en in bepaalde gevallen raken aan thema's van het sociaal overleg. De raad benadrukt dat **regelluwe experimenten geen vrijgeleide kunnen vormen om bestaande advies- en overlegkaders te omzeilen**. Indien initiatieven een structureel karakter krijgen, dient hun verdere doorwerking te gebeuren met respect voor die kaders.

Innovatie op lange termijn

Dit BVR is een belangrijk, maar afgebakend instrument binnen het traject ToekomstZorg. Het creëert ruimte om innoverende zorgprojecten tijdelijk te realiseren binnen een regelluw kader en vormt daarmee een wezenlijke stap in het ondersteunen van innovatie in zorg en ondersteuning.

Tegelijk nodigt dit kader uit tot een bredere reflectie over de verdere uitbouw van innovatie op langere termijn. De raad vindt het belangrijk dat er **duidelijkheid komt over de langetermijnvisie op innovatie**: welke structurele ruimte wordt op langere termijn voorzien om te kunnen blijven innoveren? Welke middelen zullen daarvoor worden ingezet? En op welke wijze zullen succesvolle innovaties duurzaam worden verankerd en verdere doorwerking krijgen binnen het reguliere beleid? Ook voorbij het traject ToekomstZorg, wenst de raad hierbij graag als partner te worden betrokken.

3. Bijkomende artikelsgewijze opmerkingen

Juridisch kader

De raad vraagt om bij de rechtsgronden en het juridisch kader expliciet te verduidelijken dat dit besluit uitvoering geeft aan het traject ToekomstZorg (het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2024 tot toekenning van een subsidie van de Vlaamse Gemeenschap voor de begeleiding, ondersteuning en uitvoering van het traject intersectorale langdurige zorg). Door dit rechtstreeks in het besluit op te nemen, wordt de beleidscontext waarbinnen dit BVR moet worden gelezen ondubbelzinnig vastgelegd en wordt vermeden dat het besluit wordt geïnterpreteerd als een algemeen innovatiekader.

Art. 1 – Definities

De raad waardeert dat innoverende zorgprojecten binnen dit BVR ruim worden gedefinieerd, met aandacht voor bredere maatschappelijke veranderingen binnen het beleid van het gehele beleidsdomein WVG. Hij vindt het belangrijk dat bij de beoordeling en goedkeuring van projecten ook effectief wordt gewaakt over deze brede benadering.

Art. 2 – Samenwerkingsverbanden

De raad stelt vast dat artikel 2 uitgaat van één aanvragende voorziening als drager van het innoverend zorgproject en geen expliciete aandacht heeft voor projecten die in samenwerkingsverband worden uitgevoerd. Aangezien innoverende zorgprojecten in de praktijk vaak meerdere partners zullen omvatten, is het onduidelijk hoe de toegekende regelluwte geldt voor de andere betrokken partners dan de aanvragende actor in het samenwerkingsverband. De raad vraagt om dit aspect te verduidelijken, en uiteraard ook voor deze andere partners regelluwte te voorzien.

Art. 3 - Criteria

De raad merkt bij artikel 3, 3° (knelpuntanalyse) en 4° (doelstellingen) op dat het belangrijk is dat het perspectief van de zorggebruiker voldoende gewicht krijgt. De analyse van knelpunten en de formulering van doelstellingen bepalen in belangrijke mate welke projecten in aanmerking komen voor de innovatieruimte. De raad acht het daarom belangrijk dat de meerwaarde voor zorggebruikers en hun context als expliciet en richtinggevend criterium wordt meegenomen in deze onderdelen.

Punctuele verduidelijking bij artikel 3: innoverend karakter

De raad vraagt verduidelijking bij de passage over het innoverend karakter in relatie tot een ecosysteem. Het is onduidelijk hoe deze formulering moet worden geïnterpreteerd bij de beoordeling van projecten. De raad vraagt daarom om de formulering te preciseren of af te bakenen.

Art. 4 - Beoordeling door en samenstelling van de innovatiekamer

In artikel 4 wordt de samenstelling en rol van de innovatiekamer beschreven, maar het is onvoldoende duidelijk op welke manier de beoordeling van aanvragen concreet zal gebeuren. Het is onduidelijk hoe de verschillende beoordelingscriteria worden gewogen en hoe het

beoordelingsproces in de praktijk is opgebouwd. Dit maakt het moeilijk om in te schatten op welke gronden projecten worden beoordeeld en hoe transparant en consistent die beoordeling zal verlopen.

Voor de raad zijn de 3 onafhankelijke deskundigen (art. 4, 2°) cruciaal voor een evenwichtige beoordeling van projecten. Via hun profiel kan worden gewaakt over het meenemen van het gebruikers- en sectorperspectief. De raad vindt het dan ook belangrijk dat deze perspectieven effectief worden meegenomen bij de selectie van de deskundigen.

De raad benadrukt het belang van de onafhankelijkheid van de Innovatiekamer ten aanzien van de ingediende projecten, als essentieel uitgangspunt. In dat verband vraagt de raad, met betrekking tot de drie onafhankelijke deskundigen, om te verduidelijken wat wordt bedoeld met de bepaling dat deze deskundigen *'niet centraal aangestuurd mogen zijn'*, zodat hierover geen interpretatieverschillen ontstaan bij de toepassing van het besluit.

Art. 6 – Opvolging van adviezen en motiveringsplicht

De raad merkt op dat artikel 6 wel voorziet in advisering van de Innovatiekamer aan de minister, maar geen duidelijkheid biedt over wat gebeurt indien van het advies wordt afgeweken. De raad acht het belangrijk dat in dergelijke gevallen transparantie wordt verzekerd en dat de uiteindelijke beslissing uitdrukkelijk wordt gemotiveerd, met het oog op rechtszekerheid en een zorgvuldige besluitvorming. De raad vraagt om dit expliciet te verduidelijken.

Art. 7 – Oproep, criteria en transparantie

De raad stelt vast dat artikel 7 voorziet in een oproep voor de Innovatieruimte Plus, maar onvoldoende verduidelijkt op basis van welke criteria projecten door de innovatiekamer worden beoordeeld en geselecteerd. De raad acht het essentieel dat bij de oproep **vooraf en expliciet** wordt aangegeven welke voorwaarden gelden, welke beoordelingscriteria worden gehanteerd en hoe deze criteria worden gewogen.

Gelet op het selectieve karakter van de Innovatieruimte Plus vraagt de raad dat deze criteria duidelijk worden afgestemd op de beleidsdoelstellingen van het traject ToekomstZorg (zoals onder meer de focus op personen met een langdurige zorg- en ondersteuningsnood met meervoudige problematieken en/of multimorbiditeit). Dit draagt bij aan een heldere afbakening van de scope van de oproep en voorkomt dat projecten worden beoordeeld zonder duidelijke relatie tot de beoogde doelstellingen.

Dergelijke transparantie is noodzakelijk om rechtszekerheid te bieden, verwachtingen te verduidelijken en een consistente beoordeling te waarborgen. De raad vraagt daarom dat deze elementen expliciet worden opgenomen en bekendgemaakt bij de oproep voor de Innovatieruimte Plus.

Art. 8 – Evaluatie en betrokkenheid van zorggebruikers

De raad stelt vast dat artikel 8 voorziet in een evaluatie van innoverende zorgprojecten, maar onvoldoende verduidelijkt hoe deze evaluatie concreet zal gebeuren en op basis van welke criteria projecten worden beoordeeld. Evenmin is expliciet aangegeven of, en op welke wijze, zorggebruikers en hun context bij deze evaluatie worden betrokken. De raad vraagt om te verduidelijken

hoe de evaluatie wordt ingevuld, welke criteria worden gehanteerd en welke actoren daarbij worden betrokken, zodat de evaluatie niet louter proces- of systeemgericht is, maar ook rekening houdt met de ervaren meerwaarde voor zorggebruikers.

Art. 9 – Stopzetting, motivering en beleidsleren

De raad stelt vast dat artikel 9 voorziet in de mogelijkheid tot stopzetting van innoverende zorgprojecten en acht het belangrijk dat een dergelijke beslissing steeds uitdrukkelijk wordt gemotiveerd. Daarnaast benadrukt de raad het belang van beleidsleren, ook wanneer projecten niet worden voortgezet of verduurzaamd. Zowel positieve als negatieve ervaringen kunnen waardevolle inzichten opleveren voor toekomstige beleidskeuzes.